

Mariëtte Middelbeek

Want niemand mag met kerst alleen zijn

INKIJKEXEMPLAAR

marmer

Want niemand mag met kerst alleen zijn

INKIJKEXEMPLAAR

Mariëtte
Middelbeek

Want niemand mag met kerst alleen zijn

INKIJKEXEMPLAAR

uitgeverij marmer

INKIJKEXEMPLAAR

Proloog

Kerstavond

'NOU, WÁT EEN VERRASSING!' HET SARCASME droop van de stem van haar vader terwijl hij driftig gebaarde richting de televisie. Jill van Wegen trok één wenkbrauw op en keek toe hoe hij duidelijk maakte wat zijn gedachtes waren over wat er op het scherm te zien was. 'Dat hadden we nu nóóit verwacht!'

'Wat bedoel je, pap?'

Er kwam geen antwoord. Haar vader deed een greep in de schaal met kerstkransjes en stopte er twee tegelijk in zijn mond, wat hem belette om antwoord te geven. Al leek hij haar vraag ook niet echt gehoord te hebben. Jill richtte haar blik op de tv waar een dolgelukkige blondine zojuist door

INKIJKEXEMPLAAR

Robert ten Brink was verrast door de komst van haar Zuid-Amerikaanse geliefde, die in het diepste geheim vanuit Patagonië via Buenos Aires naar Amsterdam was gereisd en daarna met een groep andere buitenlandse lovers nog een paar uur in de bekende *All you need is love*-touringcar door Nederland was gereden. Nu was hij dan eindelijk aan de beurt om naar zijn vriendin, die hij al ruim een jaar niet meer had gezien, gebracht te worden. Achter het innig zoenende stel in een regenachtige en door straatlantaarns verlichte straat in Zoetermeer stonden haar ouders met tranen in hun ogen toe te kijken, met een in de haast meegegriste sjaal om de schouders. De vrouw en haar vriend waren beiden ook aan het huilen en leken niet van plan elkaar ooit nog los te laten.

'Alsof hij haar niet allang een bericht had gestuurd dat hij eraan kwam', bromde haar vader. 'Ze hebben toch allemaal telefoons tegenwoordig.' Hij pakte nog een kerstkransje. 'En let maar op, binnen een maand is die panfluiter ervandoor met een ander.'

'Panfluiter?'

INKIJKEXEMPLAAR

'Ja, dat doen ze toch allemaal daar, in Zuid-Amerika. Panfluiten.'

Jill keek naar haar vader. Ze had drie keer een reis door Zuid-Amerika gemaakt, en niet één keer een panfluit gezien, maar dat zei ze maar niet. Ze had geen zin in een kansloze discussie waarbij haar vader gewoon geloofde wat hij zelf zei en niet per se openstond voor wat feitelijke informatie. Ze haalde diep adem en pakte ook een koekje van de schaal, maar het smaakte haar niet.

Op de televisie had Robert ten Brink de twee herenigde geliefden achtergelaten en waren ze verdergegaan met studiobeelden. Daar zat een oudere dame op een bank op het podium, duidelijk overvallen doordat ze zojuist uit het publiek was geplukt. Dat was zogenaamd toevallig gebeurd maar iedereen die weleens naar het programma had gekeken, wist dat er in de *All you need is love*-kerstspecial nooit iets toevallig gebeurde. En inderdaad kwam het gesprek binnen een minuut op de dood van haar man vijf jaar geleden en de voorzichtige passen die de vrouw op het liefdespad zette – op haar drieëntachtigste. Jill glimlachte

INKIJKEXEMPLAAR

om de blik in de ogen van de vrouw, waaraan te zien was dat ze weliswaar verdriet had, maar ook zin in het leven.

'Nu u het zegt…' zei Robert en hij keek erbij alsof het hem echt nu pas te binnen schoot, 'er is een videoboodschap binnengekomen. Hebben we misschien… Jongens…?' Hij keek langs de camera naar de mensen van de techniek. 'Ja sorry, dit is even rommelig, maar u zit hier nu op de bank en ik denk ineens aan die video.'

Het was aandoenlijk om te zien dat de vrouw als enige geloofde dat deze zogenaamd spontane actie niet precies zo in het draaiboek stond. Op de tribune zaten drie kleindochters van in de twintig te gniffelen.

'Ah, kijk!' Robert stak zijn hand op en wees naar een groot tv-scherm. 'Daar zullen we hem hebben!' In beeld verscheen een man die de vrouw op de bank in leeftijd niet veel ontliep. 'Kent u hem misschien?'

'Hè?' De vrouw keek verbijsterd. 'Maar dat is Douwe. Hoe…' Ze keek naar Robert. 'Kent u Douwe ook?'

INKIJKEXEMPLAAR

Jill keek met een brede glimlach toe, de blijdschap van de vrouw bij het zien van de video was vertederend om te zien. Haar vader vond het echter minder schattig.

'Tuurlijk joh', bromde hij nu, nadat hij zijn commentaar een tijdje voor zich had gehouden. 'Laat me raden: Douwe is ook in de studio?'

'Ja, pap', zei Jill korzelig. 'Ik denk dat Douwe ook in de studio is. Leuk toch?'

'Ach…' Haar vader rimpelde zijn neus, maar deed er verder het zwijgen toe.

'Wil je nog wat taart?' vroeg Jill, ook al had haar vader het nagerecht bijna niet aangeraakt. 'Anders zet ik hem in de koelkast.'

'Nee.' Met zijn blik op de tv gericht schudde haar vader zijn hoofd. Jill pakte de schaal met haar zelfgemaakte chocoladetaart en stond op om naar de keuken te lopen. Bij het dressoir bleef ze even staan om het minikerstboompje recht te zetten. Dat ding was veel te licht en viel telkens bijna om door de lampjes die Jill erin had gehangen. Ze had geprobeerd haar vader over te halen de kunstkerstboom van zolder te halen of dit jaar zelfs weer

INKIJKEXEMPLAAR

een echte boom neer te zetten, maar dat vond hij allemaal te veel moeite. Het kleine boompje op het kastje hoefde van hem ook niet, maar Jill had het gewoon neergezet en versierd. Ze had er zelfs een klein houten kerststalletje bij gezet.

Toen het boompje weer enigszins recht stond, ging Jill de keukendeur door en sloot die achter zich. In de stilte van de keuken haalde ze diep adem. Het aanrecht was rommelig. De borden die ze eerder vanavond hadden gebruikt stonden er nog, net als een snijplank en wat schaaltjes waarop Jill garnalen met avocadocrème had geserveerd. Ze zette de schaal met de taart ertussen en dekte die af met folie. In de koelkast vond ze een plekje tussen andere restjes. Misschien kon ze hem morgen gewoon weer als dessert opdienen en de ijstaart die ze eigenlijk in gedachten had in de vriezer laten. Haar vader zou het niet merken, haar broer Ben zou het niet eens weten, want die was deze kerstavond in geen velden of wegen te bekennen.

Alsof hij voelde dat ze aan hem dacht, kwam er op dat moment een appje van Ben binnen. Ze

INKIJKEXEMPLAAR

opende het en zag een foto van haar broer en zijn vriend Leon op de voorgrond en achter hen een tafel vol familieleden van Leon, iedereen met de armen om elkaar heen in een zo te zien uitgelaten stemming. Snel stuurde ze een hartje en sloot WhatsApp weer. Vorig jaar had ze ook zo aan tafel gezeten bij wat achteraf het enige leuke aan Niek bleek te zijn: zijn familie. Met kerst aan een lange tafel, zijn moeder die eindeloos in de keuken had gestaan en de heerlijkste gerechten opdiende. Mooie gesprekken, veel gelachen. Ze had zich welkom en geliefd gevoeld. De dag erna waren ze samen met Ben en Leon bij haar vader aangeschoven en ook al was de stemming daar anders, minder feestelijk, het was ook best gezellig geweest. Ze vond het fijn dat ze met elkaar haar vader door de feestdagen konden trekken. Ze hield van kerst, van de warmte, van de gezelligheid, maar als je iemand had verloren konden zulke dagen juist ook leger en verdrietiger zijn dan andere momenten. Door met z'n allen bij elkaar te zijn, hoopte ze het voor haar vader wat lichter te maken. Of dat echt lukte, wist ze eigenlijk niet. Het was al jaren

INKIJKEXEMPLAAR

moeilijk om haar vader te peilen. Sinds de dood van haar moeder zag ze hem eigenlijk nooit verdrietig, maar ook nooit blij. Hij leek zelden echt te genieten, maar hij was ook niet radeloos door het gemis. Ze dacht weleens dat hij zich gewoon helemaal had afgesloten van gevoelens zodat hij niet met moeilijke emoties hoefde te dealen. Dat hij daardoor ook mooie dingen miste, leek hij op de koop toe te nemen. En misschien werkte het voor hem – dat wist ze niet, want zulke gesprekken voerden ze nooit. Maar wat ze wel zag, was dat hij tegenwoordig vaker zijn toevlucht nam tot cynisme. En geklaag.

Jill haalde diep adem en zette zich af tegen het aanrecht. Omdat ze geen zin had om terug te gaan naar de woonkamer, begon ze de vaatwasser in te ruimen. Haar gedachten gingen weer naar Ben, helemaal happy met Leon en diens familie. Twee maanden geleden had ze zelf nog gedacht dat ze minimaal één kerstdag ook met haar schoonfamilie zou vieren. Tot ze op die ene maandagavond min of meer per ongeluk in de berichtenbox van Nieks Instagram terecht was

INKIJKEXEMPLAAR

gekomen en haar wereld in tien minuten tijd van een overzichtelijke plek naar een onweersstorm op zee was gegaan.

Tientallen berichten waren er, van net over het randje tot ronduit misselijkmakend. Allemaal vrouwen die hij al dan niet persoonlijk kende en die soms welwillend maar meestal afwijzend reageerden op wat hij allemaal voorstelde. Na een tijdje koortsachtig scrollen had Jill er een aantal ontdekt die daadwerkelijk op zijn avances in waren gegaan en met wie hij openlijk napraatte over de avond, of nacht, die ze hadden beleefd. Het oudste bericht was twee jaar eerder verstuurd, nog geen maand nadat zij en Niek verkering kregen.

Ze had toen pas begrepen wat het woord 'lamgeslagen' eigenlijk betekende. Niek had helemaal niets ontkend, maar deed alsof hij het probleem niet zo zag. 'Ik wist niet dat jij van die beperkte denkbeelden had', had hij gezegd. Net als: 'Alsof jij altijd de braafste bent.'

Ze herinnerde zich nog precies de blik van ongeloof op het gezicht van Sarina, haar beste vrien-

INKIJKEXEMPLAAR

din. 'Gaslighter', zei ze alleen maar. 'Hij gaat jou nu aanpraten dat jíj gek bent. Je moet van die gozer af, Jill.'

Alsof Jill zelf nog niet die conclusie had getrokken. De breuk was gelukkig eenvoudig, althans, in praktische zin. Tot samenwonen was het nooit gekomen, al bracht Jill bijna al haar tijd bij Niek door. Haar bezittingen in zijn huis pasten in een sporttas en op een avond dat hij niet thuis was, had ze de deur achter zich dichtgetrokken en was ze met de tas bungelend aan haar schouder weggelopen uit, zo dacht ze met enig gevoel voor drama, de toekomst die ze voor zich had gezien.

'Tijd voor een nieuwe', vond Sarina die diezelfde avond met Jill een fles wijn soldaat had gemaakt, maar Jill geloofde het verder wel met mannen. 'Als ik eenzaam word, neem ik een hond', had ze geantwoord. Daar hadden ze op geproost en ook al was Sarina van mening dat ze nodig moest gaan daten, Jill meende wat ze zei. Een nieuwe relatie, het vertrouwen zien te vinden, ze zag het gewoon niet meer zitten. En dan zeker weer al die pijn doorstaan wanneer het misliep. Nou nee, zei ze

INKIJKEXEMPLAAR

regelmatig tegen zichzelf, dan bleef ze liever alleen.

De stem van haar vader die in de kamer weer iets tegen de televisie riep, haalde haar uit haar gedachten. Ze kwam in beweging en concentreerde zich weer op de vaatwasser. Zorgvuldig zette ze bordjes en schaaltjes in de rekken, van elk twee. Voor vanavond had ze het mooie kerstservies gebruikt. Zolang ze zich kon herinneren stond dat servies al onder in de kast in de woonkamer van haar ouders. Ze pakte een bordje van het aanrecht en bleef er even mee in haar hand staan. De rand van het crèmekleurige porselein was versierd met een rood-groene guirlande en in het midden stond een vrij kitscherige tekening van een arrenslee met daarop een kerstman met een rode neus. Jill herinnerde zich hoe ze als kind altijd uitkeek naar het moment dat ze het servies weer mochten gebruiken. Niet omdat het zo mooi was, maar om waar het voor stond: een mooi gedekte tafel, overal lichtjes, een houtvuur in de achtertuin en twee dagen vol familie en lekker eten.

INKIJKEXEMPLAAR

Even sloot Jill haar ogen. De herinneringen kwamen zo hevig terug dat ze de warmte bijna kon voelen, het vuur kon ruiken. Ze hoorde vrolijke stemmen en de piano waarop haar moeder kerstmuziek speelde. Haar vingers dansten over de toetsen, haar heldere stem zong 'Stille nacht' en in haar ogen was te zien dat ze zelf misschien nog wel het meest genoot. Jill, misschien zeven of acht jaar oud, legde haar hand op de schoot van haar moeder en…

Het volgende moment vlogen Jills ogen open. Bij haar voeten lag het bordje, nu in twee stukken. Geschrokken hurkte ze neer en pakte de gebroken helften op. In het schaarse licht van de keuken was te zien hoe het rendier was gescheiden van zijn slee. Heel even was ze meegenomen naar toen de kerstdagen nog zo warm en zorgeloos waren en haar moeder niet alleen de keuken maar Jills hele leven vulde met haar aanwezigheid. Nu zat ze hier in de rommel en met twee stukken porselein in haar hand. Met haar duim streek ze over de breukrand. Meteen daarna voelde ze een scherpe pijn.

INKIJKEXEMPLAAR

Jill vloekte zacht en stond op om haar gewonde vinger onder de kraan te houden. Daarna ging ze op zoek naar een pleister, die ze uiteindelijk vond in de la met rommeltjes onder de oven. In de kamer hoorde ze haar vader iets zeggen. Ze haalde diep adem en keek op de klok. Het liep tegen halfnegen, over een halfuurtje kon ze met goed fatsoen wel afscheid nemen en mocht ze, zo beloofde ze zichzelf, met chocola onder een dekentje op haar eigen bank verdwijnen en de foutste kerstfilm kijken die ze maar kon vinden.

Ze plaatste de laatste dingen in de vaatwasser en haalde een doekje over het aanrecht. Toen zette ze thee en liep terug naar de kamer. Morgen zou in elk geval Ben er zijn. En volgend jaar vierde ze kerst onder een palmboom, nam ze zich stellig voor.

INKIJKEXEMPLAAR